

Dode dieren

Wanneer op Vlieland een Schotse hooglander doodgaat, betekent dat de start van weerzinwekkend gesleep. Het dier, dat in staat van ontbinding verkeert als het niet meteen is opgemerkt, wordt met een verreiker uit het natuurgebied geschept, in een container gedumpt, stinkend en al naar de haven gereden, op de boot gezet en voor destructie naar de Rendac in Son (Noord-Brabant) gebracht.

Je zou zeggen: laat die 400 kilo liggen of graaf een kuil en wens de aaseters een smakelijk maal. Maar dat mag niet van de wet. Runderen en ook paarden in natuurgebieden gelden als 'gehouden dieren' en vallen zodoende onder hetzelfde destructieregime als boerderijdieren.

Dode dieren dragen bij aan een rijkere kringloop

Gelukkig zien we interessante barsten in deze omslachtige en geldverslindende praktijk. Nadat er in de jaren zeventig een beweging op gang kwam voor het laten liggen van dode bomen in bossen, ontstond rond 2007 een beweging voor het behoud van dode wilde dieren in de natuur.

Een reebokje in de Gelderse Ooijpolder markeerde in 2008 de omslag in denken. Heel Nederland kon via een webcam volgen hoe andere dieren aan het bokje snuffelden, pikten en sjorden. Driekwart van het publiek reageerde enthousiast.

Sindsdien laat een groeiend aantal jagers met instemming van natuurbeheerders afschot liggen. Dode dassen, vossen, hazen, herten en zwijnen lokken raven en gieren. Op de grond toveren kevertjes, schimmels en planten skeletten, vachten, spieren en organen om tot een schitterend universum. Zo dra-

gen dode dieren bij aan een rijkere kringloop.

Eng? Uit proefnemingen blijkt dat vooral kinderen nieuwsgierig reageren. Gevaarlijk? Onderzoek heeft geen rol in de verspreiding van ziektes aan het licht gebracht; mensen houden automatisch afstand tot stinkende kadavers.

Een logische volgende stap na behoud van dood hout en dode landdieren is behoud van dode zeedieren. En jawel! Dat lijkt te gaan gebeuren. De eerstvolgende dode walvis die in de Waddenzee aanspoelt, wordt niet aan zijn staart naar Harlingen gesleept voor een enkeltje Rendac. Dit dier gaat naar een diepe geul bij Schiermonnikoog. Daar wordt het afgezonken en vastgezet. Vijftien jaar lang zal het kadaver studieobject zijn.

Althans, dat is het plan. Het is zeer te hopen dat het project van Een Rijke Waddenzee doorgaat. Zo'n kadaver kan ons van alles leren over de betekenis van dode dieren voor het onderwater-ecosysteem. Welke dieren komen er op zo'n groot beest af? Wat brengen die op hun beurt teweeg? Heeft dat echt meerwaarde voor de biodiversiteit?

Wellicht belangrijker is wat zo'n kadaver met ideeën doet. Het is nogal een stap om zo'n rottende homp vlees in de Waddenzee niet als afval te zien maar als normaal onderdeel van de kringloop.

IRENE OVERDUIN
commentaar@lc.nl